

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **P. M.,** zastoupen JUDr. Vilémem Urbišem, advokátem se sídlem Eduarda Beneše 21, Bruntál, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí,** se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2017, č. j. 11 A 108/2013 – 150,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 2. 4. 2013, č. j. 230/580/13, 8387/ENV, sp. zn. 000372/A-10, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Ostrava, ze dne 4. 12. 2012, č. j ČIŽP/49/OOP/SR01/1206762.015/12/VTH, jímž byla žalobci uložena pokuta za porušení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 100.000 Kč a uložena povinnost nahradit náklady správního řízení paušální částkou 1.000 Kč.

[2] O podané žalobě rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 5. 5. 2016, č. j. 11 A 108/2013 - 78, kterým napadené rozhodnutí zrušil a uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 21.951,02 Kč. Na základě žalovaným podané kasační stížnosti byl tento rozsudek zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2017, č. j. 6 As 131/2016 - 25, a věc byla vrácena městskému soudu

k dalšímu řízení. Ten následně rozsudkem ze dne 6. 6. 2017, č. j. 11 A 108/2013 – 127, žalobu zamítl a ve výroku II. rozhodl o nákladech řízení tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

[3] Žalovaný zaslal městskému soudu dne 10. 7. 2017 žádost o vydání opravného usnesení, resp. doplnění rozsudku, ve které požadoval, aby soud opravil výrok II. tak, že uloží žalobci povinnost zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 21.951,02 Kč. Pro případ, že by soud dospěl k závěru, že uvedený postup nápravy není pro daný případ přiléhavý (o zjevnou nesprávnost se nejedná), navrhl, aby městský soud ve věci vydal doplňující rozsudek, neboť zjevně nebylo rozhodnuto o nákladech řízení o kasační stížnosti.

[4] Usnesením ze dne 31. 7. 2017, č. j. 11 A 108/2013 – 150, městský soud zamítl návrh žalovaného na opravu výroku II. rozsudku ze dne 6. 6. 2017, č. j. 11 A 108/2013 – 127, resp. návrh na doplnění tohoto rozsudku, kterým se žalovaný domáhal přiznání náhrady nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 21.951,02 Kč. V odůvodnění tohoto usnesení městský soud uvedl, že pokud rozhodl o nákladech řízení tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, zahrnuje tento výrok rozhodnutí o případných veškerých nákladech úspěšného žalovaného, a to jak za řízení před městským soudem, tak i za řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem. Názor žalovaného, že městský soud nerozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti, proto není správný. Vzhledem k tomu, že žalovanému žádné náklady v řízení před soudy nevznikly, nemohl o nich městský soud rozhodnout jinak, než jak je uvedeno ve výroku II. zamítavého rozsudku. Městský soud proto neshledal důvod pro opravu tohoto výroku. Městský soud se dále zabýval tím, zda jsou splněny podmínky pro vyhovění druhé části návrhu žalovaného, a to jeho žádosti o vydání doplňujícího rozsudku. Jelikož o nákladech řízení řádně rozhodl, dospěl k závěru, že nejsou splněny ani podmínky pro doplnění vydaného rozsudku. Na částku ve výši 21.951,02 Kč, kterou zaplatil žalovaný žalobci na základě zrušeného rozsudku ze dne 5. 5. 2016, č. j. 11 A 108/2013 - 78, nelze nahlížet jako na náklady kasační stížnosti. Pokud městský soud rozsudkem zrušil napadené správní rozhodnutí, musel úspěšnému žalobci náhradu jeho nákladů přiznat. Žádné zákonné ustanovení mu nedává prostor, aby o těchto již vyplacených nákladech znovu rozhodl v novém rozhodnutí, kterým následně žalobu zamítl. Proto je pouze na účastnících řízení, aby se mezi sebou vypořádali. Pokud žalovanému žalobce uvedenou částku nevrátí dobrovolně, má možnost domoci se jejího vrácení v občanskoprávním řízení.

II.

[5] Proti tomuto usnesení podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] Stěžovatel nesouhlasí se závěry městského soudu, neboť v praxi by tak v obdobných případech docházelo k tomu, že na základě chybného rozhodnutí soudu budou ze státního rozpočtu uhrazeny náklady řízení účastníkovi, který ve věci *de facto* úspěšný nebyl. Dále zdůraznil, že nepožadoval úhradu nákladů na své zastoupení, pouze žádal zpět částku, kterou musel žalobci uhradit na základě zrušeného rozsudku městského soudu. Nesouhlasil ani s argumentací městského soudu, že mu nevznikly žádné náklady „nad rámec běžné činnosti“. Uhrazení nákladů řízení ve sporu, který stěžovatel nakonec vyhrál, rozhodně

nepředstavuje běžnou činnost správních orgánů. Stěžovatel tedy spatřoval nesprávné posouzení právní otázky v tom, že městský soud neuznal částku 21.951,02 Kč, kterou zaplatil žalobci na základě zrušeného rozsudku, jako náklady řízení o kasační stížnosti. Z § 57 odst. 1 s. ř. s., který upravuje druhy nákladů řízení, je zřejmé, že se jedná o výčet demonstrativní. Podle stěžovatele je proto nezbytné za náklady řízení považovat také stěžovatelem nárokovanou částku, neboť i stát má proti neúspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení, které platil (§ 60 odst. 4 s. ř. s.). Nelze souhlasit ani s názorem městského soudu, že by uhrazené náklady řízení bylo možno vymáhat pouze v rámci občanskoprávního sporu. Takový postup by byl zcela proti zásadě procesní ekonomie a v jeho důsledku by docházelo k neúměrnému zatěžování soudů v civilním soudnictví.

[7] Na základě uvedených důvodů proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

III.

[8] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že tato není důvodná. Otázka v minulosti přiznaných a již zaplacených nákladů řízení ve výši 21.951,02 Kč musí být řešena prostřednictvím institutu bezdůvodného obohacení, a to až po konečném a pravomocném skončení celé věci. Městský soud o nákladech soudního řízení rozhodl správně, protože stěžovateli žádné náklady nevznikly, resp. pokud vznikly, tak je neuplatňoval. Problém vrácení, či nevrácení částky 21.951,02 Kč je tedy nutno řešit na základě jiných právních institutů, nikoliv formou kasační stížnosti. Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Kasační stížnost je přípustná. Nejedná se totiž o kasační stížnost proti výroku o nákladech řízení, ale o kasační stížnost proti usnesení, jehož předmětem byla oprava, resp. doplnění výroku o nákladech řízení. Předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu tak bude pouze správnost zamítnutí návrhu na provedení opravy, resp. doplnění, a nikoliv výrok o nákladech řízení. Předmětným usnesením se neupravuje vedení řízení, ani není dočasné povahy, proto podle názoru Nejvyššího správního soudu nespadá pod žádný z důvodů nepřípustnosti stanovených v § 104 s. ř. s. (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 2. 2007, č. j. 4 Ans 3/2006 – 123, publ. pod č. 1177/2007 Sb. NSS). Ostatně i městský soud stěžovatele správně poučil o tom, že proti předmětnému usnesení lze podat kasační stížnost.

[12] Podstatou kasační stížnosti je nesouhlas stěžovatele s tím, že městský soud zamítl jeho požadavek na rozhodnutí, kterým by mělo být uloženo žalobci vrátit vyplacené náklady řízení. Požadavek stěžovatele je v rozporu s úpravou rozhodování o nákladech

řízení podle § 60 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2013, č. j. 5 Ans 9/2013 – 17). K této problematice lze rovněž v plném rozsahu odkázat na nález Ústavního soudu ze dne 29. 10. 2009, sp. zn. I. ÚS 1690/09, podle kterého *„skutečnost, že povinnost nahradit náklady řízení byla žalovaným splněna dříve, než došlo ke zrušení rozsudku ukládajícího tuto povinnost, nijak neodůvodňuje oprávnění téhož soudu rozhodovat o povinnosti nahradit náklady řízení v téže výši žalovanému. Takový postup soudu rovněž nemá oporu v zákoně. Došlo-li ze strany žalovaného ke splnění povinnosti zaplatit náhradu nákladů řízení dříve, než rozhodnutí, které tuto povinnost ukládá, bylo zrušeno, vzniká na straně žalobce bezdůvodné obohacení, neboť mu bylo plněno z důvodu, který později zanikl. V žádném případě tedy tato skutečnost nemůže být promítnuta do výroku o nákladech řízení, neboť v opačném případě by to znamenalo neodůvodněný zásah do práv účastníka řízení. Rozhodnutím o jeho povinnosti nahradit náklady řízení druhému účastníkovi, který mu dříve plnil na základě rozhodnutí, jež bylo zrušeno, by nezanikla povinnost vydat bezdůvodné obohacení ze strany účastníka, jemuž bylo na základě zrušeného rozhodnutí plněno.“*

[13] Lze tedy uzavřít, že městský soud nepochybil, pokud zamítl požadavek stěžovatele na opravu výroku II. rozsudku ze dne 6. 6. 2017, č. j. 11 A 108/2013 – 127, resp. návrh na doplnění tohoto rozsudku, kterým se stěžovatel domáhal přiznání náhrady nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 21.951,02 Kč. Jak již zcela správně uvedl městský soud v napadeném usnesení, na tuto částku zaplacenou stěžovatelem žalobci na základě zrušeného rozsudku ze dne 5. 5. 2016, č. j. 11 A 108/2013 – 78, nelze nahlížet jako na náklady řízení o kasační stížnosti. Je na účastnících řízení, aby se mezi sebou vypořádali. V případě, že žalobce tuto částku stěžovateli nevrátí dobrovolně, má tento možnost domoci se jejího vrácení v občanskoprávním řízení.

[14] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[15] Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl v řízení o kasační stížnosti plný úspěch, Nejvyšší správní soud mu však nepřiznal náklady řízení spočívající v odměně advokáta za jeden úkon právní služby a náhradě hotových výdajů. Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocným rozhodnutím krajského soudu. Proto nelze do rozhodování o nákladech řízení v konečném rozhodnutí promítnout všechny náklady, které v průběhu řízení vznikly. Mezi účastníky nebylo sporu, že náklady řízení byly žalobci vyplaceny po prvním zrušujícím rozsudku městského soudu. Již městský soud apeloval na žalobce směrem k jejich dobrovolnému vrácení žalovanému. Pokud za této situace žalobce tvrdil ve vyjádření ke kasační stížnosti, že má žalovaný využít institut bezdůvodného obohacení, může takové navržené řešení jen stěží přispět k efektivnímu vzájemnému vypořádání mezi účastníky. Žalobce rovněž nijak podstatně nerozvíjí argumentaci, o kterou městský soud opřel své rozhodnutí. Vyjádření žalobce nemohlo nic změnit na tom, jak Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl. Nejvyšší správní soud proto nepovažoval žalobcem uplatněné náklady řízení o kasační stížnosti za důvodně vynaložené, a proto žalobci nepřiznal jejich náhradu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2017

Mgr. David Hipšr
předseda senátu